

De intrinsieke handspieren

- “kleine” spieren met grote gevolgen-

26 maart 2021

Marjan Schaap

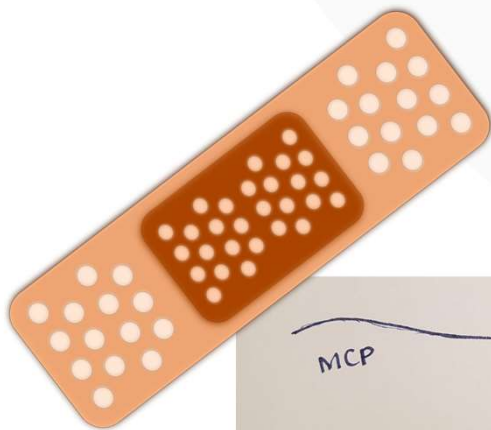
Gecertificeerd Hand/Ergotherapeut
KP-register en CHT-NL

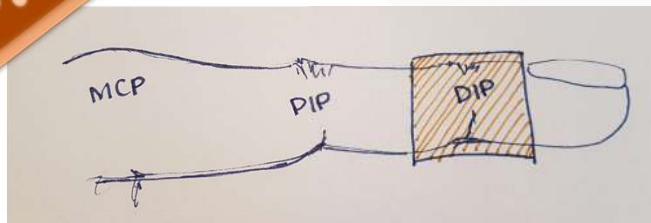
PAPEGAAIJ & TEGELAAR
HANDTHERAPIE

1

Kijk af en toe eens bewust naar je hand
en verwonder je over wat er gebeurt!

2

De intrinsieke handspieren

- “kleine” spieren met grote gevolgen-

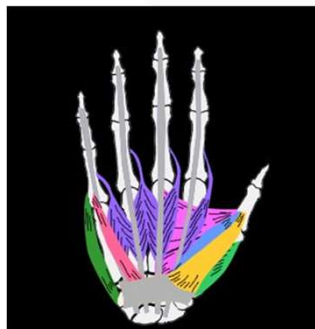
KORTE HANDSPIEREN,
NIET

KLEINE HANDSPIEREN

3

De intrinsieke handspieren

- Thenar
- Hypothenar
- Mm.lumbricalis
- Mm.interossei dorsales
- Mm.interossei palmaris

4

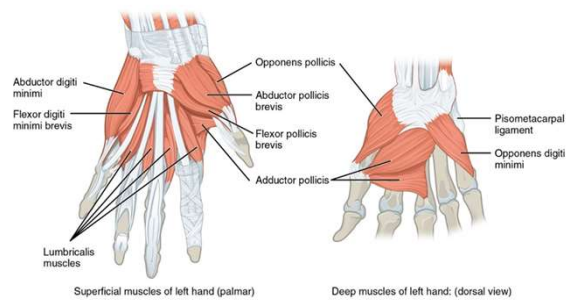
Thenar

- m. abductor pollicis brevis
- m. flexor pollicis brevis
- m. opponens pollicis

» PINCETGREEP

- m. adductor pollicis

» SLEUTELGREEP

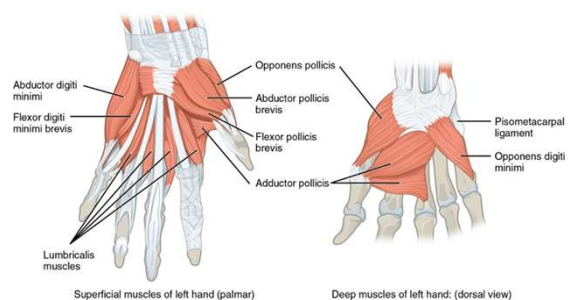

5

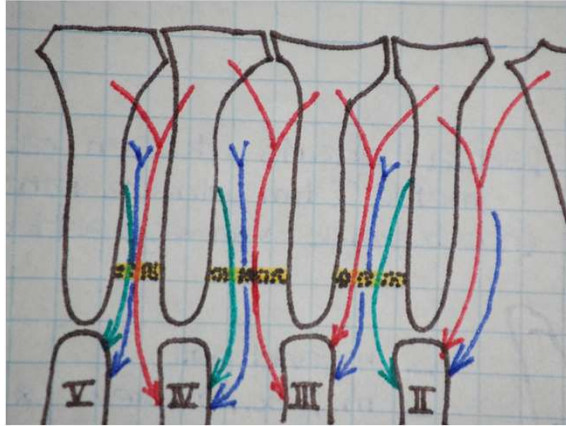
Hypothenar

- m. abductor digiti minimi
- m. flexor digiti minimi
- m. opponens digiti minimi

Geïnnerveerd door de n. ulnaris

6

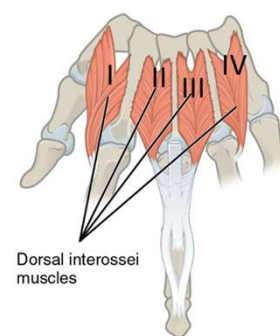
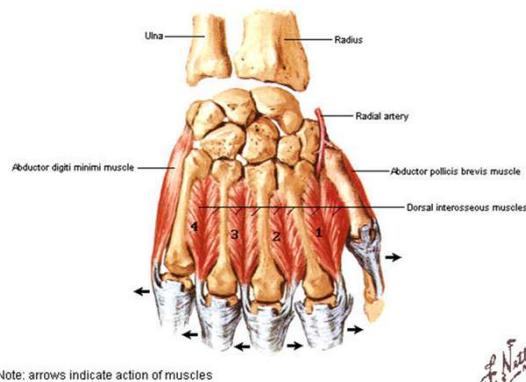
mm. Interosseus dorsalis

mm. Interosseus palmaris

mm. lumbricalis

7

Mm. Interossei Dorsales

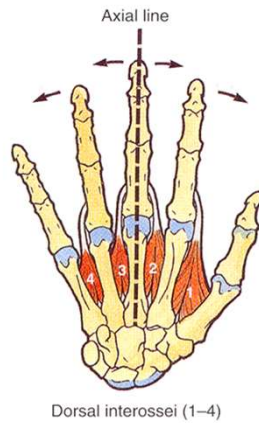
Dorsal interossei muscles

Interossei muscles of left hand (dorsal view)

Innervatie: n. ulnaris

8

Mm. Interossei Dorsales

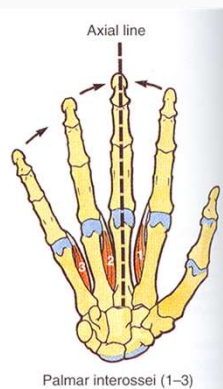
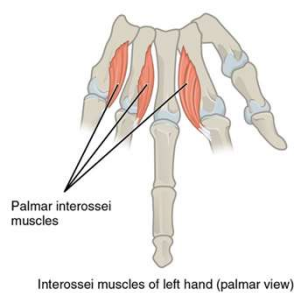
Functie

- Flexie MCP
- Extensie PIP en DIP
- Spreiden

Innervatie: n. ulnaris

9

Mm. Interossei Palmaris

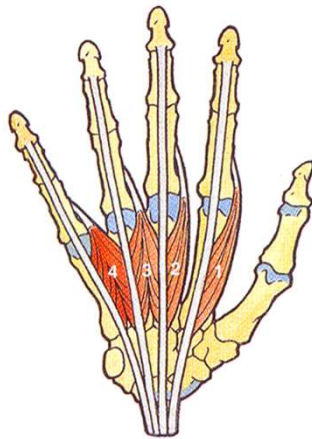
Functie:

- Flexie MCP
- Extensie PIP en DIP
- Adductie dig II, IV en V

Innervatie: n. ulnaris

10

Mm. Lumbricalis

Lumbricals (1-4)

- Origo: FDP's
- Insertie: extensorapparaat

Functie:

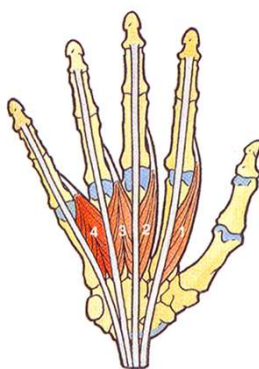
- Flexie MCP
- Extensie PIP en DIP

Innervatie:

- dig II en III = n.medianus
- Dig IV en V = n.ulnaris

11

Mm. Lumbricalis

Lumbricals (1-4)

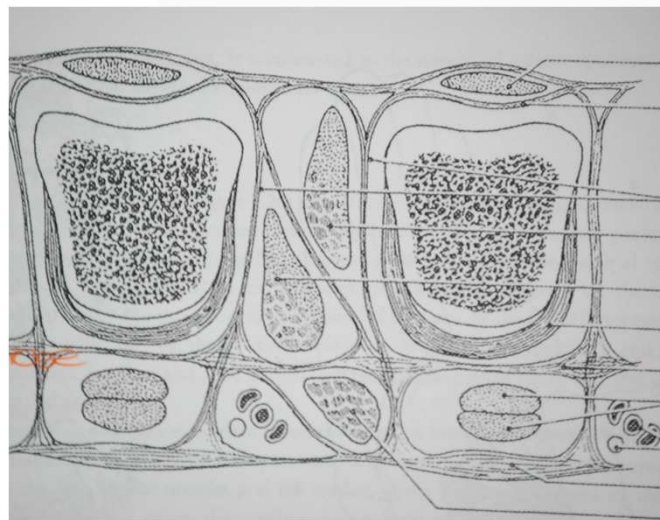
Zeer kleine spiertjes die de kleinste dwarsdoorsnede van alle spieren in de hand hebben.

Rijke innervatie met proprioceptoren.

Bij snelle bewegingen, zoals bij musiceren, zijn de mm.lumbricalis van groot belang.

De lumbricalis hebben het grootste moment op het MCP.

12

Dorsale interossei

Palmaire interossei

Lumbricalis

13

Innervatie van de intrinsieken

n. medianus

- Lumbricalis dig II en III
- abductor pollicis brevis
- flexor pollicis brevis (deel)

= positioneringsspieren

n. ulnaris

- interossei dorsales
- interossei palmaris
- lumbricalis dig IV en V
- adductor pollicis
- flexor pollicis brevis (deel)

= krachtspieren

14

Algemene functie van de intrinsieken

- Flexie MCP
- Extensie PIP en DIP
- Spreiden
- Sluiten

15

Algemene functie van de intrinsieken

Grovere bewegingen = door extrinsieke flexoren en extensoren

Fijnere bewegingen = door intrinsieke spieren

Intrinsieken: Belangrijk bij het omvatten van grotere voorwerpen,
waarbij eerst de MCP en daarna pas de PIP gebogen worden

Geen intrinsieken → enorme functionele beperkingen

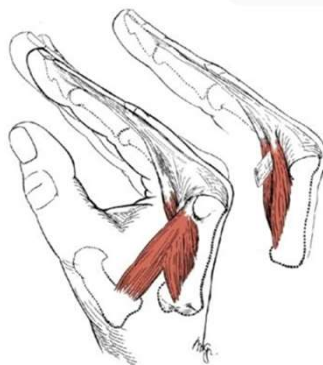
16

Terminologie

17

Intrinsic Plus Stand

- MCP-flexie
- IP-extensie
- duim in abductie
- pols lichte extensie

18

Intrinsic Minus Stand

= klauwhand

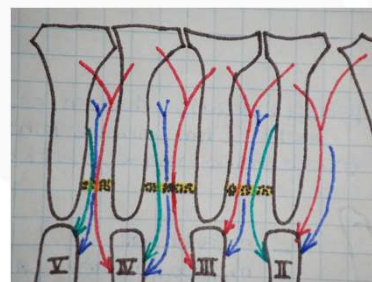
= position of injury / loose packed position

19

Spiertesten van de intrinsieken

1. Abductie wijsvinger
2. Vingers spreiden
3. Vingers sluiten
4. Vasthouden van de Intrinsic Plus Position

mm. Interossei dorsalis

mm. Interossei palmaris

mm. lumbricalis

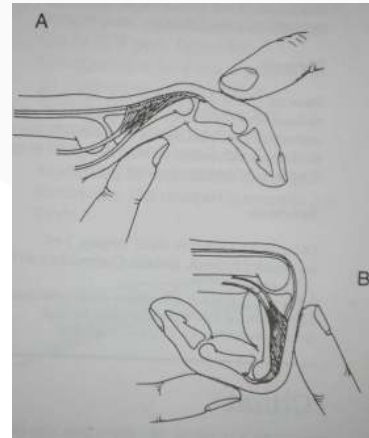
20

Testen van de intrinsieken

A. MCP extensie, flexie PIP testen

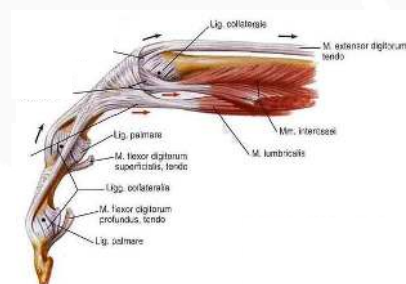
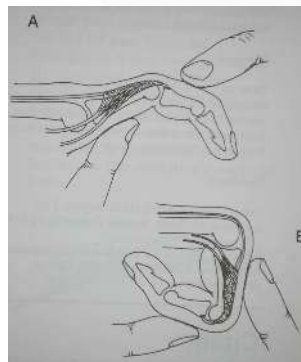
B. MCP flexie, weer PIP testen

Indien groot verschil: intrinsic tightness (IT+)

21

Maar: maximaal testen????

22

Testen van de intrinsieken

23

Ingewikkeld? Voel het zelf maar:

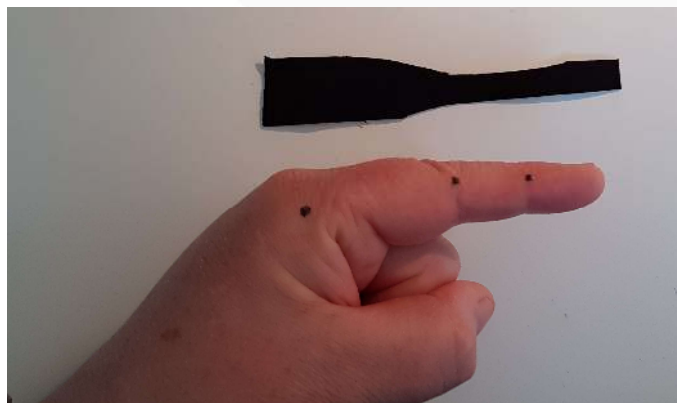
24

Ingewikkeld? Voel het zelf maar:

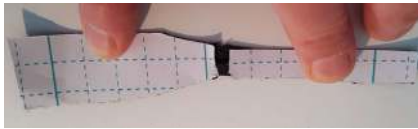
25

Ingewikkeld? Voel het zelf maar:

26

Ingewikkeld? Voel het zelf maar:

27

Ingewikkeld? Voel het zelf maar:

28

Ingewikkeld? Voel het zelf maar:

29

Intrinsic Tightness

Verkorting van de intrinsieke spieren, m.n. dorsale en palmaire interossei

Als gevolg van:

- oedeem
- trauma (m.n. MCP-fracturen)
- crushletsel (compartiment syndroom)
- ontstekingen
- spasticiteit
- reumatoïde artritis

30

Ingewikkeld? Voel het zelf maar:

31

Ingewikkeld? Voel het zelf maar:

32

Klachten en verloop Intrinsic Tightness

In eerste instantie geen functionele beperkingen bij het strekken van de vingers en het maken van een vuist.

??

33

Na val op de hand

34

Zwelling van de hand

35

Na fracturen

36

Na operatie bij TVS

37

Na operatie bij TVS

Diagnose: degeneratieve synovitis, persisterende klachten na TVR

Bevindingen handtherapie:

- Littekenweefsel
- 6W postop na TVR III-IV rechts
- TVS-klachten >> 1 jaar
- Intrinsic tightness

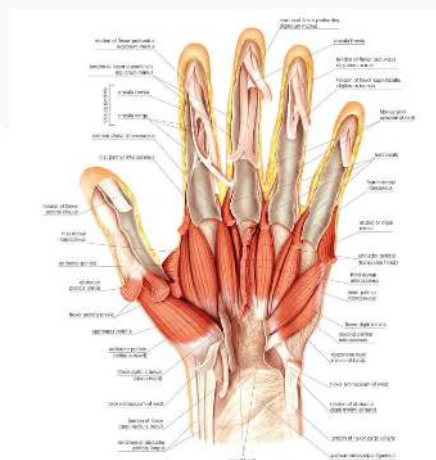
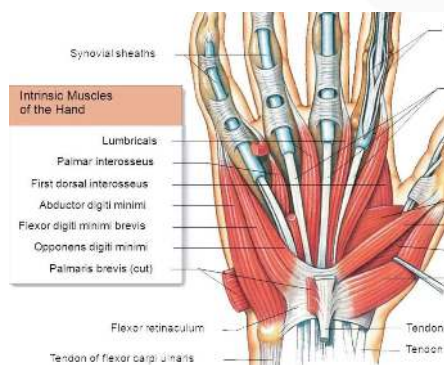
38

Na operatie bij TVS

39

Na operatie bij CTS

40

Na operatie bij CTS

LINKS

3,5 mnd postoperatief
lang dik gebleven

Huidige klachten:
alleen last bij heel veel doen
minder klachten dan rechts

RECHTS

2,5 mnd postoperatief
Ging in begin goed
Na 2 wkn weer gestart met werken

Huidige klachten:
-stekende pijn in pols
-na werk opgezette hand

41

Na operatie bij CTS

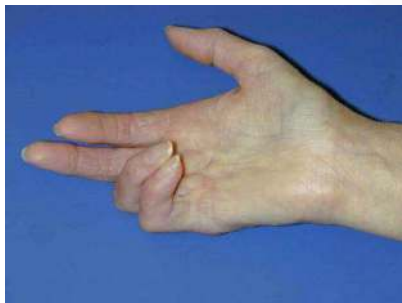
42

Na operatie bij CTS

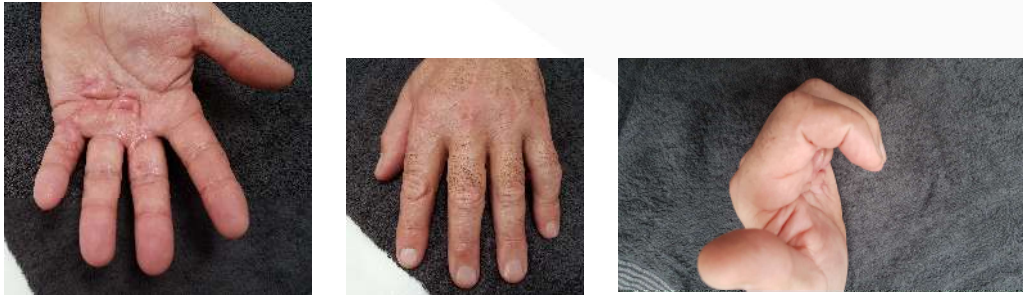
43

Operatie bij Dupuytren

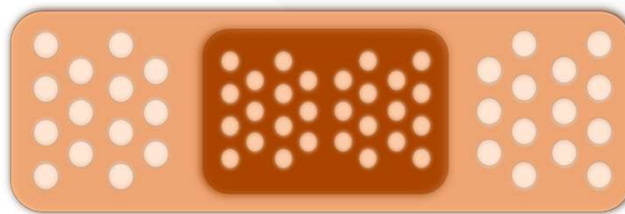
44

Operatie bij Dupuytren

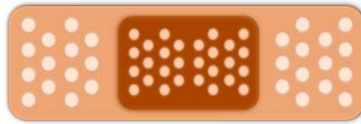
45

Bij gewrichtsklachten PIP/DIP

46

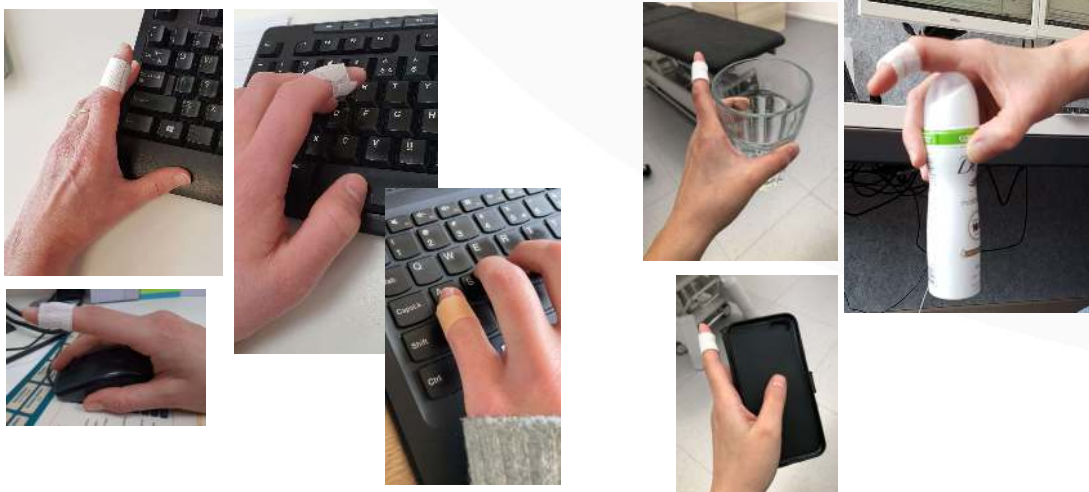
Het PLEISTER-experiment

- Gebruik je de gepleisterde vinger normaal? Minder? Of schakel je hem helemaal uit?
- Wat gebeurt er met het DIP-gewricht en met het PIP-gewricht?
- Wat gebeurt er met het MCP-gewricht?
- En wat gebeurt er met je andere vingers wanneer je 1 DIP-gewricht gepleisterd hebt?

47

Het PLEISTER-experiment

48

Bij artrose in de vingers

49

Bij artrose in de vingers

50

Bij artrose in de vingers

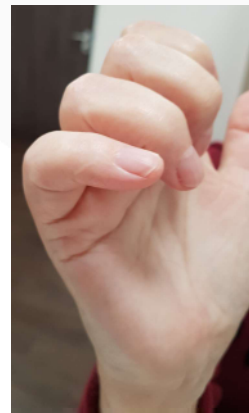

51

Bij artrose in de vingers

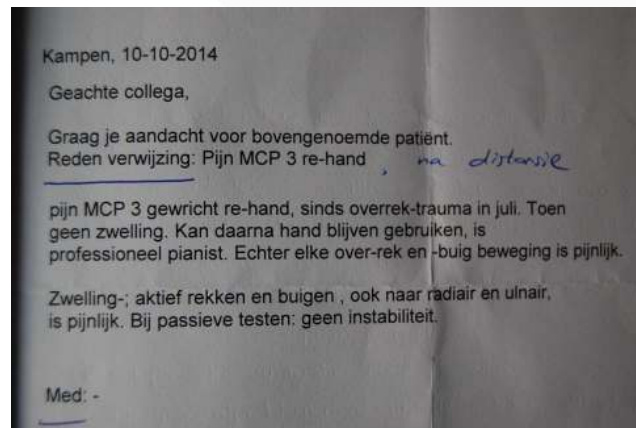
Verwijzing: pijnklachten bij artrose rechts
X-onderzoek: artrose DIP's

Bevindingen handtherapie:
-verminderde intrinsieke functies van de vingers
-neigt naar intrinsic+ stand van de hand tijdens dagelijkse handelingen

52

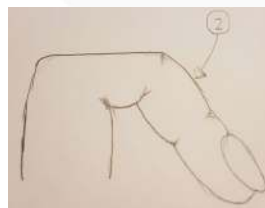
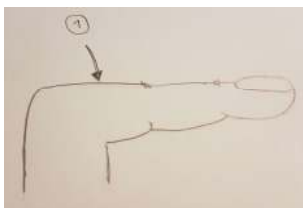
Trauma laterale banden MCP

53

Oefenen!!!

Passief: de 1-2-3-4-oefening

54

Oefenen!!!

Passief:

1 – 2 – 3 – 4
passief haakje op tafel

55

Oefenen!!!

Actief:

spreiden – sluiten
strekken – haakje

rollen (geen bekje)
macaronibak

functionele grepen

56

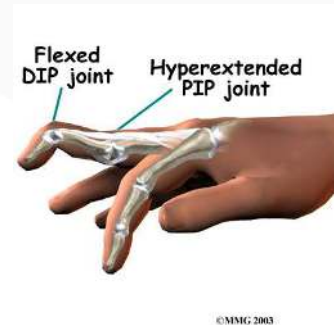
Klachten en verloop Intrinsic Tightness

Na verloop van tijd kunnen er wel stoornissen optreden in de AROM.

- MCP extensie vermindert
- Hyperextensie PIP

Uiteindelijke gevolg = Swanneck deformiteit

- intrinsieken trekken harder dan normaal aan PIP
- uiteindelijk geeft volaire plaat mee.
- laterale banden bowstringen op PIP ("klik")

57

Check intrinsieken!!!

58

marjan@fysiokampen.nl

